

TANJONA

- Manavaka ny fototeny anatin'ireo matoanteny samihafa ary mamaritra ny hevitra ambarany

LESONA HOTADIDIANA

NY FOTOTENY

Ny fototeny dia ny fisintonana ireo teny kely misy heviny any anatin'ny matoanteny maro samihafa.

Ohatra :   Nisy: n-isy
                   Nandroso: n- an- roso
    dr
                   Nirotsaka: n- i- rotsaka

Misy fepetra ahafantarana ny fototeny :

→ Tsy azo rasaina intsony

Ohatra : tia, tonga, petaka, vimbina, to, ...

→ Tsy ahitana tsirinteny ao anatiny

Ohatra : rahona, rakotra, re

→ Mety hanana vaninteny tokana, na 2, na 3, kanefa tsy mihoatra ireo.

Ohatra : fy, re (mivany tokana); dio, tsara (mivany roa); fantatra, afaka (mivany telo)

→ Azo atao verindroa

Ohatra :   lava= lavalava, poaka= poapoaka, hitsaka= hitsakitsaka
                   soa = soaso, sasa = sasasasa, folaka = folapolaka,
                   tezitra = tezitezitra, ...

Ny teny fohy indrindra misy heviny iray dia azo amoronana matoanteny maromaro samihafa

Ohatra: Asa: miasa, fiasana, mampiasa, fampiasana

Joro: mijoro, ijoroana, mampijoro, fampijoroana, fijoroana

Misy ireo fiovam-peo vokatry ny fanakambanana ny fototeny manomboka amin'ny renisoratra rehefa tovonana man-

H miova G ohatra: Horona: mangorona / Hovitra: mangovitra

R miova DR ohatra: Re: mandre / Ratra: mandratra

L miova D ohatra: Lady: mandady / Lositra: mandositra

Z miova J ohatra: Zavona: manjavona

Lahatsoratra

Ny valala

Nisy zavatra toy ny rahona matevina manamaizina ny lanitra. Nandroso haingana nanatona ny tanàna izy io. Tsy orana anefa izany fa andiam-balala; nitsotra nihalavalava io zavatra toy ny rahona io, dia toa rovidrovitra ny sisiny ka valala no indreny nirotsaka nipoapoaka teny amin'ny tafon-trano... Rakotra azy ny lalana....-“Valala e! valala e!”..... Nihazakazaka ny olona ary nohitsakitsahiny ny valala. Feo misamonimonina no re hatraiza hatraiza.

Ampahan-dahatsoratra nalaina tao amin'ny R.CARLE,
Eto Madagasikara, tak. 54

Lahatsoratra ahitana matoanteny maromaro amin'ny endrika samihafa ihany koa.

Sahanasa 1

Rasao ireto teny ireto mba hanavahana ny tsirinteny sy ny fototeny mandrafitra ny matoanteny:

rovidrovitra: .....

nipoapoaka: .....

mivanaka: .....

manatsara: .....

Sahanasa 2

Fenoy ny fafana, fantaro ny fototeny amin'ireto teny ireto ary mariho X ny vaniny.

Teny	Mivany tokana	Mivany roa	Mivany telo
Famolahana			
Mijery			
Fahatongavana			
Mankafy			
Mandratra			
fankatoavana			

Sahanasa 3

a) Omeo ny teny iraisan'ireto teny ireto:

- Ivesarana, manavesatra, mitambesatra, fitambesarana.
.....

- Mijoro, ijoroana, mampijoro, fampijoroana, fijoroana
.....

- Mitazana, tazanina, fitazanana, mapitazana
.....

- Mandre, fandrenesana, renesina, andrenesana
.....

b) Arafeto miaraka amin'ny tovona man- ireto teny manaraka ireto:

efa:

hovitra:

horona:

ilika:

re:

lositra:

ongotra:

voraka:

ratra:

bosika:

lady:

gina:

zavona:

afaka